

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Vrchní soud v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Eustasie Rutarové a soudkyň JUDr. Vladimíry Strakové a JUDr. Magdaleny Vinklerové ve věci

žalobce: **Generali Česká pojišťovna a.s.**, IČO 45272956
sídlem Spálená 75/16, Nové Město, 110 00 Praha 1

proti
žalovaným: **1. O.D. trading spol. s r.o.**, IČO 63473950
sídlem Brno, Libušina tř. 7, okres Brno-město, PSČ 62300
zastoupený advokátem JUDr. Igorem Osvaldem
sídlem Veveří 100/31, 602 00 Brno

2. **K J**
bytem
zastoupený advokátem JUDr. Igorem Osvaldem
sídlem Veveří 100/31, 602 00 Brno

3. **P: K**
bytem

o zaplacení částky 6.205.962 Kč s postizními právy ze směnky

o odvolání žalovaného č. 1 proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 25. 10. 2006
č. j. 5 Cm 222/2004-226

takto:

I.Rozsudek soudu prvního stupně se ve vztahu k žalovanému č. 1 **potvrzuje**.

Shodu s prvopisem potvrzuje Petra Šlajsová.

II.Mezi žalobcem a žalovaným č. 1 nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Odůvodnění:

1. Citovaným rozsudkem soud prvního stupně ponechal v platnosti směnečný platební rozkaz ze dne 30. 8. 2004 č. j. 5 Sm 230/2004-22 a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Proti směnečnému platebnímu rozkazu vydanému soudem prvního stupně podali námitky všichni žalovaní, přičemž žalovaný č. 1 zpochybnil aktivní legitimaci žalobce z kauzální pohledávky žalovanou směnkou zajištěné s odkazem na údajně neplatnou smlouvu o postoupení pohledávek uzavřenou mezi původním věřitelem z kauzálního vztahu Kreditní bankou, a.s. a žalobcem dne 7. 8. 1996. Teprve po uplynutí lhůty pro podání námitek proti směnečnému platebnímu rozkazu žalovaný č. 1 namítal také nedostatek aktivní legitimace žalobce ze směnky. Dále žalovaný č. 1 zpochybnil jednatelské oprávnění osoby, která za původního majitele směnku indosovala s odkazem na skutečnost, že majitel byl v té době v likvidaci a pro jednání banky v likvidaci platí omezení jednatelských oprávnění daná zákonem. Nakonec žalovaný č. 1 namítal, že podle vyplňovacího práva byl majitel původně vystavené blankosměnky oprávněn přistoupit k jejímu doplnění poprvé dne 10. 12. 1996, kdy se dluh stal splatným a ze skutečnosti, že žalobce přistoupil k doplnění původně vystavené blankosměnky až na jaře roku 2004, dovedl, že ji doplnil až poté, co se vyplňovací právo promlčelo. Blankosměnka byla proto podle žalovaného č. 2 doplněna neplatně v rozporu s učiněnými dohodami. Soud prvního stupně nepovažoval námitky za důvodné. K námitce č. 1 uvedl, že posuzovaná smlouva sice konkrétně nevymezuje postupované pohledávky, je tedy podle soudu prvního stupně absolutně neplatná, toto zjištění však má na právní posouzení námitek žalovaného č. 1 dopad nepříznivý. Námitka nedostatku aktivní legitimace žalobce ze závazku směnkou zajištěného je totiž námitkou kauzální a její přípustnost ve směnečných věcech je založena na ustanovení čl. I. § 17 zákona směnečného a šekového. Žalobce je v postavení dalšího nabyvatele směnky, který nabyl směnku rubopisem ještě před její splatností. Rubopis tak navodil abstrakční účinek a žalovaný č. 1 v souvislosti s nastolenou kauzální námitkou jednání ke škodě dlužníka při nabývání směnky nenamítal, proto soud prvního stupně uzavřel, že kauzální obrana žalovaného č. 1 není zásadně přípustná. K námitce č. 2 odkázal soud prvního stupně na ustanovení čl. I. § 16 odst. 1 zákona směnečného a šekového a dále na ustanovení § 40 odst. 3 téhož zákona. Při zkoumání otázky aktivní legitimace ze směnky se prosazuje formální hledisko a výhradně formální identita seznatelná pro každého z obsahu směnečné listiny samotné, přičemž materiální závaznost podpisu přičiněného na rubopise je z tohoto hlediska nevýznamná a může hrát roli toliko ve vlastních vztazích mezi původním a novým nabyvatelem směnky. Právo dovolávat se takových vztahů však dlužníkům ze směnky nesvědčí. Z těchto důvodů se soud prvního stupně zkoumáním jednatelských oprávnění osoby podepsané jménem původního majitele na rubopise na směnce vyznačeném nezabýval. Jde-li o námitku č. 3, tedy námitku promlčení vyplňovacího práva k blankosměnce a promlčení dluhu směnkou zajištěného, odkázal soud prvního stupně na zrušovací rozhodnutí Vrchního soudu v Olomouci ze dne 23. 5. 2006 a konstatoval její neopodstatněnost.
2. Proti citovanému rozsudku podali všichni žalovaní odvolání. Na majetek žalovaného č. 1 byl usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 22. 3. 2007 č. j. 37 K 73/98-444 prohlášen konkurs, čímž došlo ve vztahu k tomuto žalovanému k přerušení řízení. Usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 24. 5. 2018 č. j. 37 K 73/98-792, které nabylo právní moci dne 30. 6. 2018, byl konkurs na majetek žalovaného č. 1 po splnění rozvrhového usnesení zrušen, v řízení tedy bylo možné pokračovat. Řízení o odvolání žalovaného č. 3 bylo usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 21. 6. 2007 č. j. 5 Cm 222/2004-281a, které nabylo právní moci dne 2. 8. 2007, zastaveno pro nezaplacení soudního poplatku. O odvolání žalovaného č. 2 bylo rozhodnuto částečným rozsudkem Vrchního soudu v Olomouci ze dne 1. 11. 2007 č. j. 4 Cmo 306/2007-255,

Shodu s prvopisem potvrzuje Petra Šlajsová.

kterým byl rozsudek soudu prvního stupně ve vztahu k žalovanému č. 2 potvrzen a bylo rozhodnuto o nákladech odvolacího řízení mezi žalobcem a žalovaným č. 2.

3. Žalovaný č. 1 v odvolání soudu prvního stupně vytýkal neprovedení jím navrženého důkazu výsledkem J S , osoby podepsané pod rubopisem (ustanovení § 205 odst. 2 písm. d/ o. s. ř.) a polemizoval se závěrem soudu prvního stupně stran platnosti indosamentu. Dovožoval, že ustanovení čl. I. § 40 odst. 3 zákona směnečného a šekového dopadá na plátce směnky v jiné souvislosti, tedy, že se mu tímto ustanovením ukládá nepřístupovat ke směnce nedbale. Povinnost zkoumat pouze nepřetržitost formální řady indosamentů nezbavuje plátce směnky práva namítat cokoli relevantního vůči podpisům souvisejícím s indosamenty. Dále žalovaný č. 1 namítal nesprávné právní posouzení věci (ustanovení § 205 odst. 2 písm. g/ o. s. ř.) ve vztahu ke své námitce vyplnění směnky v rozporu s uděleným vyplňovacím právem. Namítal, že takové vyplnění je v rozporu s hospodářskou kauzalitou směnky i s jejím určením jako směnky zajišťovací. Uvedl, že v tomto směru se ztotožňuje s názorem prvostupňového soudu, jehož rozhodnutí bylo odvolacím soudem zrušeno. Žalovaný č. 1 zdůraznil, že nenamítá toliko promlčení práva na vyplnění blankosměnky, ale namítá vyplnění směnky v rozporu s vyplňovacím právem, když k vyplnění došlo až téměř po 8 letech poté, co směnka mohla být vyplněna. Vyplnění bylo a je v rozporu s hospodářskou kauzalitou směnky i s jejím určením jako směnky zajišťovací, kdy žalovanému bylo znemožněno jeho obecně legitimní právo uplatnit námitku promlčení. Postoupení směnky a vyplnění o 8 let později mělo za účel spekulovat s pohledávkami způsobem, který neměl prospět akcionářům nebo klientům postupitele ani postupníka, ale pouze zprostředkovatelům obchodů s pohledávkami. Z převodu a následného osmiletého nekonání ohledně směnky je zřejmé, že účelem bylo oddělit kauzální závazek ze směnky a vyzískat samostatný nátlakový profit na avalistech. Žalovaný č. 1 je obligačním dlužníkem zajištěného závazku a svědčí mu všechny námitky i právní postavení upřené v dřívějším průběhu tohoto řízení avalistům. Žalovaný č. 1 je přesvědčen, že ujednání věřitele a dlužníka v době vzniku blankosměnky obsahovalo časové omezení doby doplnění blankosměnky tím, že udělil věřiteli právo směnku doplnit v době prodlení dlužníka se splácením úvěru. I když lze zajišťovací směnku oddělit od kauzálního závazku, nelze takto osamostatnit vyplňovací dohodu, u níž je podstatný obsah, nikoli formální existence. Žalovaní již před soudem prvního stupně prokázali neplatnost smlouvy o převodu pohledávek, v jejímž rámci žalobce nabyl předmětnou směnku. V mezidobí za 14 let od doby, kdy bylo v nalézacím řízení o směnce rozhodnuto, vznikla řada odborných komentářů k tomu, co je a co není excesivní vyplnění směnky, které jsou soudu nepochybně známy a z této perspektivy se žalovanému č. 1 jeví jeho námitky relevantnější, než v době, kdy o věci rozhodoval odvolací soud dříve. Žalovaný č. 1 tedy navrhl změnu napadeného rozsudku tak, že vůči němu bude směnečný platební rozkaz zrušen v celém rozsahu.
4. Žalobce navrhl potvrzení napadeného rozsudku s tím, že odkázal na rozhodnutí Vrchního soudu v Olomouci o odvolání žalovaného č. 2, a to na částečný rozsudek ze dne 1.11. 2007 č. j. 4 Cmo 306/2007-255, kterým byl napadený rozsudek odvolacím soudem ve vztahu k žalovanému č. 2 potvrzen s tím, že veškeré námitky uplatněné žalovaným č. 2 v odvolání byly shledány nedůvodnými. Žalobce se s právními závěry Vrchního soudu v Olomouci v označeném rozsudku ztotožňuje.
5. Z obsahu spisu vyplývá, že o námitkách všech žalovaných proti směnečnému platebnímu rozkazu rozhodl soud prvního stupně poprvé rozsudkem ze dne 25. 5. 2005 č. j. 5 Cm 222/2004-137 tak, že směnečný platební rozkaz vůči všem žalovaným v celém rozsahu zrušil, neboť považoval za důvodnou námitku všech žalovaných dovolávající se nepřipustného překročení vyplňovacího práva. Tato námitka byla opřena o výchozí prokázané tvrzení žalovaných, že k doplnění žalované blankosměnky došlo s velkým časovým odstupem téměř 8 let poté, co se tak mohlo stát poprvé. Soud prvního stupně byl přesvědčen, že právo doplnit blankosměnku s tak velkým časovým odstupem od okamžiku, kdy mohlo být konzumováno poprvé, by muselo být ve vyplňovacím

právu výslovně obsaženo. Nebylo však zjištěno nic, co by nasvědčovalo tomu, že v označené věci tomu tak bylo. Soud prvního stupně tedy dospěl k závěru, že doplněním žalované směnky po uplynutí více jak 7 let od splatnosti zajištěného úvěru, žalobce udělené vyplňovací právo podstatným způsobem překročil a ve svém důsledku tím všechny žalované poškodil.

6. K odvolání žalobce Vrchní soud v Olomouci usnesením ze dne 23. 5. 2006 č. j. 4 Cmo 398/2005-157 rozsudek soudu prvního stupně zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. Odvolací soud převzal jako správný skutkový závěr soudu prvního stupně, že žalovaná směnka byla vystavena k zajištění nároků původního majitele směnky ze smlouvy o úvěru č. US-96013/001 ze dne 30. 4. 1996 uzavřené s žalovaným č. 1 a že vystavení blankosměnky akceptované úvěrovým dlužníkem a avalované žalovanými č. 2 a 3 bylo dohodnuto v čl. III., bodu 3 smlouvy, přičemž ve smlouvě o zajištění závazku ze dne 30. 4. 1996 uzavřené mezi původním majitelem směnky a žalovaným č. 1 bylo dohodnuto, že věřitel je oprávněn doplnit blankosměnku v případě, že úvěrový dlužník nesplní řádně a včas svůj platební závazek ze smlouvy o úvěru na celkovou sumu dluhu z poskytnutého úvěru a na den splatnosti odpovídající dni doplnění blankosměnky. Odvolací soud se však neztotožnil se závěrem soudu prvního stupně, že žalovaní se ubránili žalované směnce a vydanému směnečnému platebnímu rozkazu námitkou překročení vyplňovacího práva. Podle odvolacího soudu soudní praxe již dovodila, že právo na vyplnění blankosměnky se nepromlčuje (R 71/2005), a pokud tedy existuje blankosměnka, pak musí trvat i právo věřitele na její vyplnění, není-li toto právo nějak smluvně omezeno. Podle odvolacího soudu nelze akceptovat názor soudu prvního stupně, že právo doplnit žalovanou směnku s tak velkým časovým odstupem od okamžiku, kdy mohlo být konzumováno poprvé, by muselo být ve vyplňovacím právu výslovně obsaženo, naopak, je-li v dohodě o vyplnění blankosměnky smlouveno právo majitele bez dalšího vyplnit datum splatnosti, má majitel blankosměnky právo doplnit do blankosměnky jakékoliv datum splatnosti. V projednávané věci nebylo prokázáno, že by právo na vyplnění blankosměnky bylo smluvně omezeno, např. dohodnutím lhůty, ve které by bylo možno blankosměnku doplnit, když ve smlouvě o zajištění závazku obsahující vyplňovací prohlášení je stanoven pouze počátek pro možnost doplnění blankosměnky, nikoli však uvedení toho, kdy nejpozději může majitel blankosměnku doplnit. Jestliže žalobce jako majitel blankosměnky doplnil blankosměnku po více než 7 letech poté, kdy mohlo být přistoupeno k doplnění blankosměnky poprvé, nelze žalovanou směnku považovat za vyplněnou v rozporu s dohodou o jejím vyplnění a námitku žalovaných č. 1 a 2 o překročení vyplňovacího práva považovat za důvodnou. Skutkový stav věci sporným nebyl a soud prvního stupně vázán právním názorem odvolacího soudu ve smyslu ust. § 226 odst. 1 o. s. ř., rozhodl po kasaci odvolacím soudem, jak je již výše uvedeno.
7. Odvolací soud poté, co dospěl k závěru, že odvolání je podáno včas, osobou oprávněnou, má náležitosti podle § 205 odst. 1 o. s. ř., a odvolací důvody podle § 205 odst. 2 o. s. ř., přezkoumal napadený rozsudek, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212, § 212a o. s. ř.), ve vztahu k žalovanému č. 1 a posléze dospěl k závěru, že odvolání žalovaného č. 1 vyhovět nelze.
8. Vady řízení, k nimž odvolací soud musí přihlédnout z úřední povinnosti (§ 212a odst. 5 o. s. ř.), nejsou odvolatelem namítány a vady uvedené v ust. § 229 odst. 1, 2 písm. a), b) a odst. 3 o. s. ř. z obsahu spisu nevyplývají. Ani jiné vady, k nimž by odvolací soud, pokud by je zjistil, musel přihlížet, jen kdyby mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci (§ 212a odst. 5 věta druhá o. s. ř.), odvolací soud nezjistil.
9. Namítá-li žalovaný č. 1, že soud prvního stupně neúplně zjistil skutkový stav věci, neboť neprovedl jím navržený důkaz výsledkem J S k námitce nedostatku jednatelského oprávnění osoby, která za původního majitele směnku indosovala, odvolací soud uvádí, že tato námitka není důvodná. Soud prvního stupně se zcela správně vypořádal s právní problematikou věci, když správně aplikoval ust. čl. I § 16 odst. 1 a § 40 odst. 3 zákona směnečného a šekového. V tomto směru odvolací soud toliko odkazuje na zcela správný právní

Shodu s prvopisem potvrzuje Petra Šlajsová.

názor soudu prvního stupně, že při zkoumání otázky aktivní legitimace ze směnky se prosazuje formální hledisko a výhradně formální identita seznatelná pro každého z obsahu směnečné listiny samotné, přičemž materiální závaznost podpisu příčiněného na rubopise je z tohoto hlediska nevýznamná a může hrát roli toliko ve vlastních vztazích mezi původním a novým nabyvatelem směnky, přičemž právo dovolávat se z takových vztahů však dlužníkům ze směnky podle shora citovaného ust. čl. I. § 17 zákona směnečného a šekového nesvědčí. Soud prvního stupně se proto zcela správně jednatelským oprávněním osoby podepsané jménem původního majitele na rubopise na směnce vyznačeném nezabýval, a proto také zcela správně navržený důkaz neprovedl.

10. Jde-li o námitku nesprávného právního posouzení námitky promlčení vyplňovacího práva k blankosměnce, soud prvního stupně posoudil tuto námitku jako nedůvodnou, přičemž tak učinil proto, že byl podle ust. § 226 odst. 1 o. s. ř. vázán právním názorem odvolacího soudu vyjádřeným v jeho rozhodnutí z 23. 5. 2006 č. j. 4 Cmo 398/2005-157. Jelikož odvolací soud na svém právním názoru, jak je výše citován a prezentován na str. 6 jeho rozhodnutí, ničeho nemění, neboť vychází z rozhodnutí Vrchního soudu v Praze ze dne 18. 10. 2004 sp. zn. 9 Cmo 274/2004 zveřejněného ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek v čísle vydání 8, ročník 2005 na str. 392 pod pořadovým č. 71/2005, odkazuje v tomto směru na své dřívější rozhodnutí a z tohoto důvodu považuje rozhodnutí soudu prvního stupně za zcela správné. Argumentace žalovaného č. 1 uplatněná v odvolání na tomto závěru nemůže ničeho změnit. Uvádí-li žalovaný č. 1 ve svém odvolání, že v mezidobí vznikla řada odborných komentářů k tomu, co je a co není excesivní vyplnění směnky, je třeba poukázat na to, že v tomto směru žalovaný č. 1 nic konkrétního neuvedl a zejména na skutečnost, že právní názor vyjádřený v citovaném rozhodnutí Vrchního soudu v Praze, že právo na vyplnění blankosměnky se nepromlčuje, se nikterak za zmiňované období nezměnil.
11. Žádná z odvolacích námitek žalovaného č. 1 není důvodnou, proto bylo rozhodnutí soudu prvního stupně konečným rozsudkem ve vztahu k žalovanému č. 1 jak ve věci samé, tak ve výroku o nákladech řízení podle ust. § 219 o. s. ř. potvrzeno.
12. O nákladech odvolacího řízení mezi žalobcem a žalovaným č. 1 bylo rozhodnuto podle ust. § 224 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s ust. § 142 odst. 1 o. s. ř. V odvolacím řízení měl úspěch žalobce, který se práva na náhradu nákladů tohoto řízení vzdal, proto bylo rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je přípustné podle § 237 o. s. ř. dovolání, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu, nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak. Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud (§ 239 o. s. ř.). Dovolání se podává ve lhůtě dvou měsíců od jeho doručení u Krajského soudu v Brně a rozhoduje o něm Nejvyšší soud ČR v Brně.

Olomouc 6. srpna 2020

JUDr. Eustasie Rutarová v. r.
předsedkyně senátu

Petra
Šlajsová
Digitálně podepsal
Petra Šlajsová
Datum: 2020.08.19
06:28:50 +02'00'

Shodu s prvopisem potvrzuje Petra Šlajsová.

